

საგარეო საკითხები

გაზეთის ფასი:
 წლიურად 9 მან., ნახევარი წლით 5 მ., თვიურად 4 აბ. ცალკე ნუმერი ერთი შაური. **დამატებით 7 კ.** წლიური ხელის მოწოდებას ვაჭეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილწილად გადაიხადონ. ხელის მოწოდების დროს 4 მ., დანარჩენი კიდეც ნაწილწილად.

გაზეთის ფასი:
 ჩვეულებრივი სტრუქტურის პირველი გვერდი ჰქონილი ფირს 15 კ., უკანასკნელი 10 კ. სხვა ადგილებიდან კარგისა და სხვა მსგავსი დებოთა ფასი სტრუქტურის ტექსტის შინ 30 კ. გვერდისა და გარეგანი განცხადების დაბეჭდვა თითოეული ნაშრომისათვის 2 საათი ღირს 4 მ. 2 ხანაში 9 მ. 5 მან.

№ 464 ეკველდლიური საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი, № 464

ელექტრო „რადიო“ თეატრი

ორშაბათიდან, 17 ოქტომბრიდან ახალი პროგრამა

„ე ვ ა ვ ი ს“ ქ ა ლ ი

ა. ზუგნიძის ცნობილი მოთხრობის კინო-აუდიოტრეკი 6 ნაწილად მასხვიანისა, ზინთაისა და სხვათა მონაწილეობით.

ელექტრო „ამპირ“ თეატრი

ორშაბათიდან, 17 ოქტომბრიდან ახალი პროგრამა

სიყვარულის ძარიშხალი

დრამა 4 ნაწილად, კარაღისა, კადანისა და ზურაბაძის მონაწილეობით.

ბ ე დ შ ა გ ა უ ლ ი შ ა

კომედია 2 ნაწილად, მსოფლიოდ ცნობილ მკვლევარის სტენარით და ავტორის მონაწილეობით

მასაჟისა და სანის სამკურნალო კაბინები

გარიაზ ტ. გულანდიაძისა.

გვერდზე მასაჟით, საჭირო ვარჯიშებით, უსმობს სანს: მუწუკებს, ნაბჯებს. ჭარბად, მეტ სიწითლეს, ხაფიფილებს და ყოველგვარ სანის ავადმყოფობას, ამისთან უცნა უკუაქცევს და აგრეთვე ნამდვილად ვარჯიშს თავზე კანის ქერცლს, ასე ქეტერს ჩემკანვე ასე გემოვნად წამლის სმულებით. ქეტერის მოსმობის შემდეგ თმა სრულად აღარ ცვიდება და იღებს სისაფრთხის ფერს და სიწითლეს.

ავადმყოფობის მთავარი დილის 9—2-დე და სანის 4—6 საათ. რჩევა და დარეკება ათი წუთი მისმართი: დადასის შესახებ, გ. კოსტავას სანსებზე. № 37.

304—1—თვით.

გაგონალები

მოწოდებულს ყველა კლასისათვის. პირობები ხელსაყრელია. პირობების გაგება შეიძლება ყოველდღე—ივანოვის ქ. სახ. ვ. ქილაძის. შესავალი გაზ „მეგობრის“ რედაქციის ბინიდან.

გაგონა მ. მ. კოხრაძისა

უცრის ყველის, უკეთებს ნემსებს, ეხმარება შრომობით და აძლევს ავთომყოფთ რჩევა-დარეკებას ყოველ დროს. ალექსანდროვის ქუჩა, სვ. თეოდორისის სახლი, ფილიპოვის მაღაზიის პირდაპირ.

გაზ. „საგარეო საკითხები“ კანტორა

აქცია და სანის მომსახურება საყოველთაოდ, რომ ვისაც ამ წლის ბოლომდე სრულიათ არა აქვს ხეგარი ფული შემოტანილი 1 ნოემბრიდან აუცილებლად შეუწყობენ გაზეთის გზავნა.

მსოფლიო ომი.

დ ე კ ე შ ე ვ ი

(მეტროპოლისის დაგეგმვა სსსრკ-სთვის)

შედეგად მთავარსარდლის შტაბი-საგან.

აღმოსავლეთის ასპარეზი.

პატრონობა. 18 ოქტომბერი. ლუცის მიმართულებით სენიუხის სამხრეთით პუსტონაისა და ოშენის მიდამოებში ჩვენი ჯარი მტრის მეთაურის ხლორთეს ანადგურებს ბროზეანის სამხრეთით დ. მიჩიჩიუკისა და ლაბინისა და დოლოგის მიდამოებში

ჩრდილო დასავლეთით მდ. კორუნის მარჯვენა ნაპირზე ერთმა ჩვენმა პოლკმა შეუტია ოსმალებს. 15 ოქტომბრიდან ბონჯართან ბრძოლები სწარმოებს ქამადანის მიმართულებით ჩვენმა ჯარმა დაიპყრო: კურდუნი და მორიმი.

ზღვაზე

ათინა. 16 ოქტომბერი. საბერძნეთის გემი „ანგლიკი“ გერმანელთა წყალქვეშა ჩაღუბა. გემზე 300 მოხალისე იმყოფებოდა.

გაზიანობა. 18 ოქტომბერი. ამერიკის კონსული კინსტუკი სახელმწიფო დეპარტამენტს აცხადებდა, რომ გერმანელთა მიერ დაღუპული გემ „მარინაზე“ ინგლისელები და ამერიკელები ყოფილან.

რუმინის ასპარეზი.

პატრონობა 18 ოქტ. ტრანსილვანიაში კომპოლუნგის მიდამოებში დოლიტის მარცხენა ნაპირზე ბრძოლა გრძელდება. მდ. ტიუს ველზე რუმინელები კვლავ ახლებენ ჩრდილოეთით ავსტრიელებს რუმინელებმა აქ დაატყვევეს 300 კაცი და ხელთ იგდეს 4 ტყვენი მფრქვეველი. დობ რუჯაში მდგომარეობა უცვლელია

დასავლეთის ასპარეზი.

პარიზი. 18 ოქტომბერი. შუადღის ოფიციალი. ჰმასის მარჯვენა ნაპირზე დლომონ—ვის ხაზზე საარტილერია ბრძოლა იყო დანარჩენ ასპარეზზე არაფერი მომხდარა.

გაგონების ასპარეზი.

პარიზი. 18 ოქტომბერი. დემირ ჰისარაში ინგლისელთა მფრინავებმა მტრის საწყობებში ყუმბარები ჩამოყარეს. დირანის ტბის ჩრდილო აღმოსავლეთით აკნდრალის ახლოს იტალიელებმა ბულგარელებს ზარბაზნები დაუზარეს და გაჭრეს ტყე. მდ. ჩერნაის მოსახლეობა სერბიელები წინსვლას განაგრძობენ. პრესპას ტბის დასავლეთით ფრანგებმა სინდიერის მონასტერი აიღეს. საერთოდ უამინდობა მოქმედებს ხელს უშლიდა.

რუმინის ასპარეზი.

გუშარაშტი. 17 ოქტომბერი რუმინის ოფიციალი ჩრდილოეთისა და ჩრდილო დასავლეთის ბრძოლის პირზე ტოლდშე დედან ლურნაფმინდ ბრძოლის წარმოებას ხელს უშლიდა უამინდობა ჰარაბტკას ველზე მტრის ორი იერიში მოვიტყვეთ. კლაბუჩიულის მიმართულებით იზუნის ჩრდილოეთით დრავასოვის მიდამოებში ჩვენი მარცხენა ფრთა წინ წაგვიეთ. ალიუტის ნაპირზე ამინდი ხელს გვიშლიდა. ჩვენ კვლავ დავატყვევეთ 312 კაცი და 4 ტყვენი მფრქვეველი ხელთ ვიგდეთ. ოროშოვსთან ზარბაზნების ძლიერი სროლა მოხდა. სამხრეთის ბრძოლის პირზე მდგომარეობა უცვლელია.

დასავლეთის ასპარეზი.

ლონდონი. 17 ოქტომბერი. ბრიტანის მთავარი ბინის ცნობა საფრანგეთიდან. დღეს დილით ლებეფის ჩრდილო აღმოსავლეთით კიდე წავიწეთ წინ, კიდე. დავიპყრეთ ერთი სანგარი ანკრის ნახევარ რამდენიმე ალაგს გერმანელები ზარბაზნებს გვიშენდნენ. მიუხედავად ძლიერი ქარისა ჩვენი საფრენები მარჯვედ ზევირდნენ მტერს, ჩვენ ერთი საფრენი დავკარგეთ.

კურნალ-გაზეთებიდან.

ათინიდან იუწყებიან, რომ იქ მღელვარება დაიწყო, რაცა ბოლოს სრულ ანარქიით იქცა. პოლიცია და ჟანდარმები დემონსტრატებს მიემხრნენ. ფრანგების ამირბარს (ფლოტის უფროსს) სტვენით მიეგებნენ. ბერძენი დარჯები სდუმდნენ. ამირბარსი ფურნე მეფე კონსტანტინესთან იყო სადარბაზოდ. საბერძნეთის პო-

ლიცია დეკემბერბარა შეთანხმების სახელმწიფოების კონტროლს.

კონსტანციაში შესვლისთანავე ბულგარელებმა და გერმანელებმა წესრიგი ჩამოაგდეს ცეცხლი ყველგან ჩააქრეს, ზღვის ნაპირებზე ზარბაზნები დასდგეს და მრავალი ჯარი დააყენეს.

გერმანიაში სამხედრო პირებს აუკრძალეს ტყვეებთან შეხვედრა და ლაპარაკი.

რუმინიდან იტყობინებიან, ვითომც ინგლისელთა მფრინავებს ყუმბარა ესროლოთ ვიღველმის მატარებლისთვის მემანქანე დაჭრილა, ხოლო კიზიერის ვაგონი კი გადარჩენილა.

„რტი“ სწერს: შარშანდელ შემოდგომის მსგავსად მტერი წევანდელ შემოდგომისაღ ბალკანეთის ოპერაციისთვის იყენებს. მაკენზენს და ფალკენჰაინს ერთად ჰსურთ გადალახონ რუმინეთი, როგორც შარშან სერბია გადალახეს, მაგრამ გერმანელები ვერ სძლებენ ამას. სერბიის დახმარება აქლია, რუმინეთის კი გვერდით დიდი მოკავშირე უღდას.

ფრანგულ გაზეთ „მატენის“ ცნობით, გერმანეთს ჯერ კიდევ დიდძალი ვაჟაკი ჰყავს სათადარიგოთ: ამ სახელმწიფს ეწევა კიდევ შეუძლია 800,000 კაცისაგან შემდგარი ახალი ლაშქარი გამოიწვიოს. მხოლოდ ესა, რომ გერმანეთს აქლია სამხედრო ტანთსაცმელი და სურსათი.

გერმანელები დაპყრობილ პოლონეთში უსაქმო მუშებს აგროვებენ და გერმანეთში ჰგზავნიან საშუალოდ ამით სურს შეეფასონ დანაკლისი, ხანგრძლივმა ომმა რომ გამოიწვიო.

სამხედრო ავტორიტეტები აღნიშნავენ, რომ დობრუჯის ასპარეზზე რუსრუმინელთა ჯარი ზამადარის ტყეს უახლოვდება, რაცა მის ხელს შეუწყობს ბულგარულ-გერმანელებთან ბრძოლაში.

სამხედრო მიმობილება.

ეს ორი დღე რუმინის ასპარეზზე როგორც ჩრდილოეთით ისე სამხრეთით, ბრძოლები თითქოს სრულიად შესწყდა. ბულგარელები დობრუჯაში გირსოვო კაცაქის ხაზზე გაჩერდნენ. ხოლო ავსტრიელები კი ტრანსილვანიის საზღვრებზე სულ რაღაც 10—15 ვერსით არიან წინსასულინი.

გირსოვო კაცაქის ხაზი თავისდასაცვად იმდენად არა საიმედო და სუსტია, რომ იქ გაჩერება ყოველად შეუძლებელია და ბულგარელებმა წინსვლაზედაც რომ ხელი აიღონ, მაშინაც კი არ შეეძლებათ ამ ხაზზე შეჩერება.

ბულგარელების ცხლანდელი ბრძოლის პირი მცირე ბორცვებზე გადის და არაერთი საიმედო ბუნებრივი სიმაგრე არ ჰყვება მას.

არც ავსტრიელების ბრძოლის პირია ასეთი, რომ მასზე დიდი იმედების დამყარება შეიძლებოდეს.

იგი იმდენად არის დაჯაღილი, რომ მის დასაცავად დიდი ძალებია საჭირო. საერთოდ კი, დიდი უაზრობა იქნება ბულგარელები კოალიციის მთავარსარდლობისა, რომ რუმინის საზღვრებზე მდგომ ჯარისთვის ხანგრძლივად შეჩერება ეტარება. სხვა, რომ არა—იყოს რა ის მანქანა უნდა მივიღოთ მხედველობაში, რომ ბოლო დროს ავსტრიელ ბულგარულთა ჯარების ბრძოლის პირი უფრო გაგრძელდა ხოლო გრძელ ბრძოლის პირზე დგომა

შეადრებით მცირე ძალების მქონე ცენტრალურ კოალიციისათვის არ იქნება ხელსაყრელი.

ყველა ეს გარემოება გვაფიქრებინებს, რომ ავსტრიელების და ბულგარელების შეჩერება რუმინის საზღვრებზე არ არის ხანგრძლივი და თუ იგი მოხდა უფრო სხვა მოსაზრებით.

საქმე იმაშია, რომ გერმანელები მუდამ მოულოდნელად იწყებს ხოლმე მოქმედებას და, როგორც კი ამკარავდება მისი გეგმა მაშინვე დროებით სცვლის ზოგაერთ წერილობებს და, ისე იქცევა თითქოს მართლაც და საშუალოდ შესცვალა გეგმა.

ამას, ყოველ ექვს გარეშე საღი მოსაზრება უღვეს საფუძვლად.

სამხედრო ხელოვნება სხვათა შორის ამბობს:

„გამარჯვებისათვის საჭიროა, რომ მოწინააღმდეგე რაც შეიძლება ნაკლებად იტოდეს შემტევის გეგმა და მოქმედების მიმართულება, რათა მოწინააღმდეგე მოუწინააღმდეგო დახვედეს მასა ვერ შესძლოს სათანადო წინააღმდეგობის გაწევა.“

ასე იქცევა გერმანია.

დასავლეთის ასპარეზზე ფრანგებმა და ინგლისელებმა განაახლეს მედგარი შეტევა ვერდენთან და სომბაზე, მათი მიზანი იყო გერმანიის ვერ შეეძლო დასავლეთის ასპარეზიდან წაიკოვნილ ჯარით ფალკენჰაინისა და მაკენზენის ჯარების გაძლიერება.

გერმანელებმა წინააღმდეგე გადასწყვიტეს დიდი უფროდობა არ მიჰქიკონ ფრანგების შემოტევას, დასავლეთი ასპარეზის დაკვა თითქმის მხოლოდ ტენიკური საშუალებით მოახდინონ და, თუ საქმე გაჭირდა უკან დაიხიონ კიდევაც.

ასეც მოიქცნენ და როგორც ვერდენთან, ისე მის ჩრდილოეთით და სომბაზე ამ დღეებში დასტოვებს საქმად ძრიერი პოზიციები.

მიუხედავად ასეთი გეგმისა ცენტრალურ კოალიციის მთავარსარდლობა ისე მოიქცა, თითქოს მართლაც დიდი გავლენა მოახდინა ფრანგების შეტევამ მათ მოქმედებებზე რუმინიაში და რუმინის საზღვრებზე შეჩერება ფრანგების შეტევას დაუკავშირეს.

ამით რასაკვირველია გერმანელებს სურთ მოკავშირეთა გულის უფროს მიუხედავად რათა უფრო მძლავრად განაახლონ შეტევა შემდეგში რუმინის საზღვრებზე.

ეს გერმანელების ნაკადი ხერხია და უნდა ითქვას, რომ ბევრჯერ უსარგებლოა ამით. რამდენად შესძლებენ ეხლი ლელოს გატანას გერმანელები ამას ახლო მომავალში შეეცდებიან, როცა ავსტრიელები ერთის მხრით და ბულგარელები მეორედან განაახლებენ შეტევას.

რა სჯობია?

თანამედროვე ეპოქის უმთავრესად ორი ძირითადი ფაქტორი ახასიათებს: კლასისა და ეროვნებათა ურთიერთობა. არც ერთი მათგანი შინაარსით ახალი და კაცობრიობისათვის უცნობი არ არის რა თქმა უნდა. კაპიტალისა და შრომის შორის ასეთი თუ ისეთი წინააღმდეგობა დიდობნის ამბავია. ეროვნებათა შორის ბრძოლა კულტურულ-პოლიტიკურს თუ სარწმუნოებრივ ნიადაგზე ყოველთვის არსებობდა. მაგრამ დღეს თითოეული მათგანი ახალი ფორმითა და ახალი თვისებით გვევლინება.

დიდობნით განმტკიცებულმა სოციალურმა ბოროტებამ უკანასკნელ ხანებში სხვანაირი ხასიათი მიიღო. მიმდინარე ეპოქის თავისებური ეკონომიური ცხოვრება ე. ი. კაპიტალისტური წარმოება,— და

აღმოსავლეთის ასპარაჟი. ბრეზენის სამხრეთით რუსებმა გერმანელთა რამდენიმე იერიში მოიგერიეს დაბა სვისტენლიკთან მთელი ღამის განმავლობაში ხელის ყუმბარებით ბრძოლა სწარმოებდა.

კავკასიის ასპარაჟი. გიუმბინის ჩრდილო დასავლეთით რუსებმა ერთ ალაგას ოსმალები ვაჟფანტეს. ბინჯასთან 15 ოქტომბრიდან მკაცრი ბრძოლები სწარმოებენ.

დასავლეთის ასპარაჟი. ვერდენთან, მასის მარჯვენა ნაპირზე საარტილერიო ბრძოლაა. დანარჩენ ასპარაჟებზე მკორე ბრძოლები წარმოებს. იტალიის ასპარაჟი. მოწინავე რაზმების მოქმედებაა.

რუმინიის ასპარაჟი. კიბოლუნგთან ავსტრიელები იერიშებს განაგრძობენ. ჟიუს ვლზე რუმინელები ავსტრიელები ავიწროებენ.

აპკადონის ასპარაჟი. მდ. ჩერნაიაზე სერბიელებმა კვლავ წინ წაიწიეს.

ზღვაზე. გერმანელთა წყალ ქვეშაპის ახლოს საბერძნეთის გემი ანგელიკი ჩაღუბა, გემზე ვენიზელოსის მომხრე. მოხალისეები იმყოფებოდნენ.

ასეთი ცხოვრების განსაკუთრებული უფლებრივი მდგომარეობა ქმნის შინაარსით ძველს, მაგრამ მისწრაფებითა და იდეებით სრულიად ახალს პირობებს.

სხვა და სხვა ერში თუ სახელმწიფოში, სხვა და სხვა გზითა და საშუალებებით მტკიცდება სოციალური ბოროტობის თითოეული მხარე. ამიტომ ეკონომიური საკითხი ყველგან ერთი მასტაბით არ იზომება.

მიზანი კაპიტალიზმის ურთიერთობის ყველგან ერთნაირია, მაგრამ საშუალება ამ მიზნის მისაღწევად სხვადასხვა გვარი. ცხადია, აზროვნებაც ყველგან ადგილისა და პირობების თანახმად სწარმოებდა.

ეროვნული კითხვებაც ამ ზოგად კანონს ემორჩილება არიან ბედნიერი სახელმწიფოები, რომელთათვის ეროვნული საკითხი, როგორც პოლიტიკური საკითხი, არ არსებობს. მაგრამ ასეთი ბედნიერნი დღეს გამოჩენის შედეგად.

ეროვნებათა უმრავლესობა განადგურების აღსადგენად ამა ქვეყნის ძლიერება გაუმადლობას ებრძვიან.

თანამედროვე ცხოვრების ეს ორი დამახასიათებელი მოვლენა რომ ერთმანეთს შეეადაროს, უპირატესობა, ყოველ ექვს გარეშე, ეროვნებათა ურთიერთობის საკითხს უნდა მიენიჭოთ, ვინაიდან ეროვნება ისეთი ფართო სოციალობაა, რომელიც უსათუოდ კლასთა ურთიერთობას, შრომისა და კაპიტალის წინააღმდეგობა საც გულისხმობს.

ერი გაცილებით უფრო ფართე ცნებაა ვიდრე კლასი. ერი ჯამია ეკონომიურ სარბიელზე დაბირისპირებულ კლასთა, თუ წოდებათა.

საქმე უფრო რთულდება, როდესაც ქართულ სიბრძნეს გაეიხსნებოთ; ადგილის კურდღელს, ადგილის მწვეარი დიპერსია.

როგორც ეს თქვით, ყველგან ერთ დონეზე არ არის ეროვნული საკითხი დაყენებული. ზოგი საშინლად იდეებება, ზოგი ნაკლებათ. ზოგს მთელი უფლება აქვს დაკარგული, ზოგს ნაწილი ამ უფლების დაკარგული უფლების ძიებაც ამ გარე მოვების შესაფერისად უნდა იქნეს წარმოებული.

ქართველი ინტელიგენცია არსებითად უყურადღებოდ სტრავებს, ამ გარემოებას, და რატომღაც ჰეიქრობს რომ ყოველი გზა საქართველოში მიიყვანს მას.

ყოველ გზას მხოლოდ დიდ რომში შექმლო მიეყვანა კაცი. პატარა

საქართველოში კი მხოლოდ მაშინ მიყვანეთ, როდესაც თვით საქართველოდან დაიწყებთ მგზავრობას, როდესაც ჩვენს რწმენასა და პრინციპებს ქართველი ერის რელიგიური მდგომარეობათა განცდით ვასაზრდოებთ. რელიგიური ქართული ცხოვრება კი უტოპიურ ეკონომიურ თეორიებს არ გვაჩინებებს. ასეთი რამე გადაღებულია და უფლებამოსილი ერის ხელობაა. ყოველგვარი წვრილმანი თუ დიდი მოვლენა ჩვენ უნდა დაუმორჩილოთ ქართულ უფლებრივ საკითხს.

მშრომელ მწარმოებელი მასის ეკონომიურ-დღეობაზედაც იმნარად და ისე უნდა ვიზრუნოთ, რომ ჩვენი მოქმედება შეესაბამებოდეს, ჩვენს მომავალ პოლიტიკურ იდეას, და არსებულ უფლებრივ მდგომარეობას.

თვით დასავლეთ ევროპაში უტოპიური მოძღვრება, არამც თუ ჩვენშიც უტოპიური იქნება, არამედ მივინებელიც. კერძოობა უნდა დავიცვათ, არა მარტო იმიტომ, რომ იგი ფილოსოფიურ რად და მეცნიერულად მართალია, არამედ იმიტომ, რომ ამას მოითხოვს ჩვენი პრაქტიკული ცხოვრება, ჩვენი ეროვნული მდგომარეობა.

ქართველ მშრომელ ხალხსა და წვრილ ბურჟუაზიას შორის ეკონომიურ უთანხმოებას არაფერს უარყოფს მაგრამ ამ ფაქტის მიღება, იმას როდი ნიშნავს, თითქოს იგი უთანხმოება თვით ეროვნული მოღიანობის შუაზე აბოძდეს და ამ მთლიანობის დაცვას შეუძლებელს ჰყოფდეს ეს ასე არ არის სინამდვილეში, მაგრამ რომ კიდევ იყოს, ჩვენ უნდა შევასუსტოთ შინაგანი კლასთა ბრძოლა, ვიდრე თვით ეროვნული სხეული უფლებრივად შეგებრილია.

ეს ადამიანური ინიციატივობის დამატებით უნდა არ მოსწონოთ ჩვენში ზოგიერთებს და გვეუბნებიან, ჩვენ ბევრი რამ გვინდა მაგრამ ობიექტიური პირობები ხელს ვერშლისო. ასეთს ხალხს ან სრულიად არ სწამს ქართული საკითხი და თუ სწამთ, ისინი პირველნი მოგვიწოდებენ ნირვანისკენ, რაც ხელს უშლის ჩვენი ხალხის ერთობლივ გათვითცნობიერებას და გვაშორებს საქართველოს უკეთეს მომავალს.

ქართველების დასაწყისი XVII საუკ. იწყება, თითქმის 1616 წ. ანუ შაჰაბაზის შემოსევის დროიდან და ქართლისა და კახეთის აოხრებიდან. მანამდის კი ქართველობას ვერც გათავრებით უხერხებულად გადავარებას, ვერც კათოლიკობით და ვერც გრიგორიანობით, მერე კი, როდესაც ქართლი და კახეთი უძღურ იქმნა და შაჰ-აბაზმა გიორგი მოურავის ოსტატობით, სპარსეთში 120 სული გადაასახლა მის შემდეგ კი ქართლიც გაველურდა და კახეთიც ამის შემდეგ ქართველებს თავიანთ ვინაობის ფიქრი აღარ ჰქონდათ, ამის მფარველობა ყვესა და ყოჩანს მიიბარეს.

ამ უბედურებას მოჰყვა ჯერეთ ქართველთა გადავარება გათავრებით და მერე გასომეხება კათოლიკობით და გრიგორიანობითაც. კათოლიკობაზე ბევრად უფრო და მძლავრად ქართველების გვიართ ასომხებდნენ, ამის სიმძლავრეს აძლევდა ექიმბიანის გამეგობა, ექიმბიანი უფრო მეტს ენერჯიას იწინდა ქართველების გადავარებაში, ვიდრე რომის ტახტი. ამის მიზეზი ის იყო, რომ ექიმბიანი საქართველოსთან ახლოს იყო და რომის ტახტი კი შორს.

სომხის სამღვდლოება და მქადაგებლები გამოცდილები იყვნენ მეტის მეტის ოსტატურის მანქანებით; ისინი მიმართავდნენ ყოველნაირ გველათობას და ვინც კი ქართველთაგანი კათოლიკობაზე გადავიდა, იმ ქართველს ესენი სომხის გვირისად სთვლიდნენ და ყველგან იმას ლა-

პარაკობდნენ, რომ ლათინს ბერებმა სომხები მოგვტაცეს და გავეიფარგესო. ეს გარემოება ისეთი ოსტატური მანქანება არის, რასაც კაცი ადვილად ვერ მიხვდება.

საქმე იმაში იყო, რომ ქართველებს რომცა სომხეთს ასახელებდნენ, რომ სომხობაზე გადავიდნენ კათოლიკობაზედაც, მაშინ კათოლიკობაზე გადასულნი არ აძლევდნენ პასუხს მასზე, რომ ჩვენ სომხები კი არა ქართველები ვართ და ქართველიდან გადასულნი კათოლიკობაზე და არა სომხობაზედამო. ესენი ხმას არა სცემდნენ და ამატრამაც კათოლიკობაზე გადასულნი ქართველებიც სომხთა ხედვებზე, სომხის ვინაობის მექონით. ამის მაგალითები ამ ისტორიული მანქანების გაიმეორებას კარგათ მოწმობენ ქალაქ ქუთაისში მომხდარი საქმენი და ქართველ კათოლიკების გასომხების ოსტატობის მოწყობა. ცხადი საქმეა რომ ასეთი ოსტატური გველა-ძეობა საქართველოში ერთობ ხშირად მოხდებოდა და იგი ყოველთვის სომხთა მსარგებლოდ დაშთებოდა, ვინაიდან ამისთვის ექიმბიანის დიდი თანხა ჰქონდა დანიშნული, სადაც ესენი ფულით ვერაფერს აწყობდნენ, იქ ქართველ მეფეებს და მცხოვრებსაც ოსტატურათ ატყუებდნენ.

ასეთის საქმეებით მაშინდელი სომხის სამღვდლოება ისე იყო გაწვრთნილი, რომ იგინი ატყუებდნენ თვით ისეთ მეფეებსაც კი, როგორც გონიერი მეფეც გახლდათ პირვეთისა სოლომონ მეფე როგორც პირველი, ისევე მეორე. აი მაგალითი:

XVIII საუკ. დამდეგიდან, სომხობამ იმერეთშიაც იწყეს თავის მოკრფვა, უმთავრესად აქ სახლდებოდნენ ქართლიდან სამშვიდოდამ და სამცხე საათაბაგოდამ რამდენიმე სული ეროვნული სომხებიც მოვიდნენ, ესენი ცოტა ხანს თფილისში სახლობდნენ და მერე იმერეთში გადასახლდნენ, ქუთაისში დასახლდნენ, იქ ისინი აკტობას მისდევდნენ, იმერეთის მეფე და ნამეტურ სოლომონ მეორე სომხებს კარგს მფარველობასაც უწყევდა ვაჭრობის მზრია.

ამიტომ სომხებიც ყოველთვის მეფეს დიდის პატივისცემით და თავაზით ეპყრობოდნენ, მეფეც პატივს აძლევდა მათ ამისთვის. ბევრი თავაზის შემდეგ, მეფეს შეტრამებით მოახსენეს შემდეგი ცილი, რაც ეხებოდა ქართველ კათოლიკების საქმეს, რომ ვითომც სომხის სჯულის მექანი სომხები ფრანგის პატრების ჩაგონებით სომხობიდან გადავიდნენ ფრანგის სჯულზედ, მეფეს ავედრეს იმის ბრძანების გამოცემა, რომ ეს გაფრანგებულნი ისევე სომხობაზედ გადმოვიდნენო.

მეფემ მოისმინა მათი თხოვნა და გამოსცა შემდეგი ბრძანება რაც სიტყვა სიტყვით მოწყვეს აქ:

„ქართობითა ღვთისათა ჩვენ მეფე ყოველსა იმერეთისა იესიან და ვითიან სოლომონიან, ბაგრატიონი, მეფე მეორე სოლომონ იმერეთისა, გიჟყალობით ისე წყალობის წერილი, რათა ამით ეწყობოდნენ იმ პირთა კათოლიკეთა; რომელნიც ჩვენ სამეფო ქალაქ ქუთაისის ცხოვრობენ და რომელნიც კაცნი თუ ქალნი ადრე კათოლიკის სარწმუნოებას აღიარებდნენ და მერე სომხის სჯულზედ გადასულან სახელდობრ პაატა და აკოფა აკოფა-შვილები, მატინა-შვილები, მამუკა და გიორგი მურადა-შვილები. გაბრიელ პაპა-შვილი, გოგიტა ფარსადანა-შვილი, პაპუ-

ქუთაისში გუშინ გამოაქრეს განცხადებები თეთრ-ბილეთიანების ხელახლა გადაშინჯვის და ჯარში გაწვევის შესახებ გამოცხადების დღეთ დანიშნულია 26 ოქტომბერი.

ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების ქუთაისის განყოფილების მდივანი ია ეკალაძე გუშინ გაემგზავრა აჭარაში, მას დავლებული აქვს შეამოწმოს საქველმოქმედო საზოგადოების მიერ იჯარით აღებული მამულების შემოსავლის ანგარიშები და გაასაღოს წრეგანდელი შემოსავალი.

ქ. ფოსტისგანაშთის სიტყვა-მუსიკობა (ლექსი-კონცერტები) გაიმართება ქალაქის თეატრში 27 და 28 ამ თვის რიცხვებში. საკონცერტო განყოფილებაში საუკეთესო მომღერალ-დამკვერთაგან შესრულებული იქნება მრავალი ახალი ქართული სიმღერა--ჰიმნ--საგალობელი ბილეთები პირველი დღისთვის 5 მანათ შაურამდე და მეორესათვის 3 მანათიდან ექვს შაურამდე ამ თავითვე იყიდება მთავრი შვილის წიგნის მაღაზიაში. ბილეთები არავის დაევაზენება. ცალკე აფიშები არ გამოვა.

გაზ. „სახალხო ფურცელი“ კიდევ არ მოდის წესიერათ. 18 და 19 ოქტომბერს იგი არ მიუღია კანტორა „მეურის“ ამის გამო მისმა გამგემ და „მეგობრი“-ს რედაქციამ „სახალხო ფურცელს“ გაუგზავნა დეპეშა, რომლითაც აცნობეს მკითხველ-

ბრძოლაში და სხვადასხვა გზით გამოგზავნის უკეთესად მოაწესრიგებს.

რედაქციამ მიიღო ორ-კვირიანი ეფინალ ცხოვრების მორიგი მი 14-დან მერი. ჟურნალი „შინაარსი“ გასული წელი.

ქალაქის სასახლარო ექიმის განკარგულებით გუშინ ქუჩებში გამოაქრეს განცხადებები, რომლითაც აფრთხილებენ ყველა სავაჭრო სამრეწველო დაწესებულებების პატრონებს, რომ ვისაც არ ექნება გადაღებული წყალი სახმარათ მისი სავაჭრო დახიურება, მანამდის სანამ არ შეასრულდეს კომისიის დადგენილებას იმ საწვრილმანო სავაჭროების პატრონთ და მებლეთ კი, რომელთაც დამალი ბილი სომოანდებთ, ლუქანი დაეკეტება 1-მ დღით.

ახალ სენაქში ამ თვის ბოლოს გამოართვა ლექციების კითხვა. პირველ ლექციას წაკითხავს ალ. გარსევანი-შვილი შემდეგ ისტორიულ თემაზე: საქართველოს ერთობის მდგადაგებება, სოლომონ ლეონიძე.

სახალხო უნივერსიტეტთან არსებულ საღმრთო კურსების მსმენელთა შორის ამ მოკლე ხანში დაარსდება მგალობელთა გუნდი, რომლის ლობარათ გამეგობას მოიწვია ბ. მლო. სირაძე. მან უკვე თანხმობა გამოაცხადა. ხორო იქნება სამ ხმისანი.

ქართველ საქველმოქმედო საზოგადოების სკირია მასწავლებელი სოფ. თოკის (ახალ ქალაქის მახრა) სკოლაში. ჯამაგირი ექნება თვეში 100 მან. ბინა, მოსამსახურე და შეშა უფასოთ. მსურველმა თხოვნა უნდა წარუდგინეს 25 ოქტომბრამდე.

შაბათს 15 ამ თვეს საღამოს 9 საათზე თბილისში მიწის ძვრა ყოფილა. მიწა ძრულა აგრეთვე ძირულაში, იგდირში და აშტარაკში.

სოფელა. 18 ოქტომბერს ხოლორით ავთა ვახთა და თავის ბინაზე იქნა დატოვებული, გელათის ქუჩა, საკუთარ სახლში სიმონ ჩიკვაშვილი, ებრაელი 40 წლისა.

ქუთაისში ამ ჟამათ სოფლებიდან შემოტანილი ურემი შეშა ფასობს 10მ-დან 14 მ-დე.

გუშინ ქალაქის სანიტარულმა კომისიამ დათვალიერა თბილისის ქუჩაზე, საღურის მახლობლად, მრავალი საჩაიები, სასაღმრთოები და საკანდიტროები, რომლებშიც აღმოაჩინა დიდი უსუფთაობა და ბევრი მათგანი დროებით დაკეტა.

სანიტარულმა კომისიამ ანტისანიტარულ მდგომარეობისათვის გელათის ქუჩაზე ოქმი შეუდგინა შემდეგ პირთ: მიხეილ რიჩინა-შვილს, დებორა შაშუაშვილს, არონ ციკიაშვილს, აბეშა ბინიაშვილს, ისხაკ ბინიაშვილს, მანუაშ და გაბრიელ მოშიაშვილს, მოშია რიჩინა-შვილს, ოსსებ რიჩინა-შვილს, ბინო შაშუაშვილს ყოზო შაშუაშვილს, ელო ხანანაშვილს, ისხაკ ბათიაშვილს. აბრამ ციკიაშვილს, შალომ რიჩინა-შვილს, აბრამ ციკიაშვილს, საფირჩხიაზე, ვახტანგ კეკუას. მიხეილის ქუჩაზე რაფეელ რიჩინა-შვილს.

რადგან ამ ჟამათ ქუთაისის ციკხლის მაქრობელ რაზმს არ გააჩნია ცხენის საკვები ქერი და თივა და მისი შექმნის იმედი ადგილობრივ არ არის ამის გამო ქუთაისის პოლიციის ზედამხედველი სთხოვს გუბერნატორის კანცელარიას იშუამდგომლოს საინტენდანტსოში რომ ნება დართოს იმ სამი ვაგონი თვის და ორი ვაგონი ქერის მოტანისა, რომელიც შექმნილი არის ქალაქ გორში.

აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი სასაღმრთოების პატრონები აშკარად ტყავს აძრობენ ხალხს. აი ამის დამამტკიცებელი ერთი მაგალითი, პუშკინის ქუჩაზე, ოყრე შიძის სამიკტროში ერთი პირისათვის პორცია ნახევარ პური შუთი შაური გადაუზღვევინებიათ, შენიშვნისათვის თუ რატომ მიიქვს ასე ბევრი უპასუხებია: ახლა ოპია პური არ იშოვნება და თუ არ გინდა მეორეჯერ ნუ შემიხვალა.

გაზ. „სახალხო ფურცელი“ კიდევ არ მოდის წესიერათ. 18 და 19 ოქტომბერს იგი არ მიუღია კანტორა „მეურის“ ამის გამო მისმა გამგემ და „მეგობრი“-ს რედაქციამ „სახალხო ფურცელს“ გაუგზავნა დეპეშა, რომლითაც აცნობეს მკითხველ-

ბრძოლაში და სხვადასხვა გზით გამოგზავნის უკეთესად მოაწესრიგებს.

რედაქციამ მიიღო ორ-კვირიანი ეფინალ ცხოვრების მორიგი მი 14-დან მერი. ჟურნალი „შინაარსი“ გასული წელი.

ქალაქის სასახლარო ექიმის განკარგულებით გუშინ ქუჩებში გამოაქრეს განცხადებები, რომლითაც აფრთხილებენ ყველა სავაჭრო სამრეწველო დაწესებულებების პატრონებს, რომ ვისაც არ ექნება გადაღებული წყალი სახმარათ მისი სავაჭრო დახიურება, მანამდის სანამ არ შეასრულდეს კომისიის დადგენილებას იმ საწვრილმანო სავაჭროების პატრონთ და მებლეთ კი, რომელთაც დამალი ბილი სომოანდებთ, ლუქანი დაეკეტება 1-მ დღით.

ახალ სენაქში ამ თვის ბოლოს გამოართვა ლექციების კითხვა. პირველ ლექციას წაკითხავს ალ. გარსევანი-შვილი შემდეგ ისტორიულ თემაზე: საქართველოს ერთობის მდგადაგებება, სოლომონ ლეონიძე.

სახალხო უნივერსიტეტთან არსებულ საღმრთო კურსების მსმენელთა შორის ამ მოკლე ხანში დაარსდება მგალობელთა გუნდი, რომლის ლობარათ გამეგობას მოიწვია ბ. მლო. სირაძე. მან უკვე თანხმობა გამოაცხადა. ხორო იქნება სამ ხმისანი.

ქართველ საქველმოქმედო საზოგადოების სკირია მასწავლებელი სოფ. თოკის (ახალ ქალაქის მახრა) სკოლაში. ჯამაგირი ექნება თვეში 100 მან. ბინა, მოსამსახურე და შეშა უფასოთ. მსურველმა თხოვნა უნდა წარუდგინეს 25 ოქტომბრამდე.

შაბათს 15 ამ თვეს საღამოს 9 საათზე თბილისში მიწის ძვრა ყოფილა. მიწა ძრულა აგრეთვე ძირულაში, იგდირში და აშტარაკში.

სოფელა. 18 ოქტომბერს ხოლორით ავთა ვახთა და თავის ბინაზე იქნა დატოვებული, გელათის ქუჩა, საკუთარ სახლში სიმონ ჩიკვაშვილი, ებრაელი 40 წლისა.

ქუთაისში ამ ჟამათ სოფლებიდან შემოტანილი ურემი შეშა ფასობს 10მ-დან 14 მ-დე.

გუშინ ქალაქის სანიტარულმა კომისიამ დათვალიერა თბილისის ქუჩაზე, საღურის მახლობლად, მრავალი საჩაიები, სასაღმრთოები და საკანდიტროები, რომლებშიც აღმოაჩინა დიდი უსუფთაობა და ბევრი მათგანი დროებით დაკეტა.

სანიტარულმა კომისიამ ანტისანიტარულ მდგომარეობისათვის გელათის ქუჩაზე ოქმი შეუდგინა შემდეგ პირთ: მიხეილ რიჩინა-შვილს, დებორა შაშუაშვილს, არონ ციკიაშვილს, აბეშა ბინიაშვილს, ისხაკ ბინიაშვილს, მანუაშ და გაბრიელ მოშიაშვილს, მოშია რიჩინა-შვილს, ოსსებ რიჩინა-შვილს, ბინო შაშუაშვილს ყოზო შაშუაშვილს, ელო ხანანაშვილს, ისხაკ ბათიაშვილს. აბრამ ციკიაშვილს, შალომ რიჩინა-შვილს, აბრამ ციკიაშვილს, საფირჩხიაზე, ვახტანგ კეკუას. მიხეილის ქუჩაზე რაფეელ რიჩინა-შვილს.

რადგან ამ ჟამათ ქუთაისის ციკხლის მაქრობელ რაზმს არ გააჩნია ცხენის საკვები ქერი და თივა და მისი შექმნის იმედი ადგილობრივ არ არის ამის გამო ქუთაისის პოლიციის ზედამხედველი სთხოვს გუბერნატორის კანცელარიას იშუამდგომლოს საინტენდანტსოში რომ ნება დართოს იმ სამი ვაგონი თვის და ორი ვაგონი ქერის მოტანისა, რომელიც შექმნილი არის ქალაქ გორში.

აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი სასაღმრთოების პატრონები აშკარად ტყავს აძრობენ ხალხს. აი ამის დამამტკიცებელი ერთი მაგალითი, პუშკინის ქუჩაზე, ოყრე შიძის სამიკტროში ერთი პირისათვის პორცია ნახევარ პური შუთი შაური გადაუზღვევინებიათ, შენიშვნისათვის თუ რატომ მიიქვს ასე ბევრი უპასუხებია: ახლა ოპია პური არ იშოვნება და თუ არ გინდა მეორეჯერ ნუ შემიხვალა.

გაზ. „სახალხო ფურცელი“ კიდევ არ მოდის წესიერათ. 18 და 19 ოქტომბერს იგი არ მიუღია კანტორა „მეურის“ ამის გამო მისმა გამგემ და „მეგობრი“-ს რედაქციამ „სახალხო ფურცელს“ გაუგზავნა დეპეშა, რომლითაც აცნობეს მკითხველ-

ბრძოლაში და სხვადასხვა გზით გამოგზავნის უკეთესად მოაწესრიგებს.

რედაქციამ მიიღო ორ-კვირიანი ეფინალ ცხოვრების მორიგი მი 14-დან მერი. ჟურნალი „შინაარსი“ გასული წელი.

ქალაქის სასახლარო ექიმის განკარგულებით გუშინ ქუჩებში გამოაქრეს განცხადებები, რომლითაც აფრთხილებენ ყველა სავაჭრო სამრეწველო დაწესებულებების პატრონებს, რომ ვისაც არ ექნება გადაღებული წყალი სახმარათ მისი სავაჭრო დახიურება, მანამდის სანამ არ შეასრულდეს კომისიის დადგენილებას იმ საწვრილმანო სავაჭროების პატრონთ და მებლეთ კი, რომელთაც დამალი ბილი სომოანდებთ, ლუქანი დაეკეტება 1-მ დღით.

ახალ სენაქში ამ თვის ბოლოს გამოართვა ლექციების კითხვა. პირველ ლექციას წაკითხავს ალ. გარსევანი-შვილი შემდეგ ისტორიულ თემაზე: საქართველოს ერთობის მდგადაგებება, სოლომონ ლეონიძე.

სახალხო უნივერსიტეტთან არსებულ საღმრთო კურსების მსმენელთა შორის ამ მოკლე ხანში დაარსდება მგალობელთა გუნდი, რომლის ლობარათ გამეგობას მოიწვია ბ. მლო. სირაძე. მან უკვე თანხმობა გამოაცხადა. ხორო იქნება სამ ხმისანი.

ქართველ საქველმოქმედო საზოგადოების სკირია მასწავლებელი სოფ. თოკის (ახალ ქალაქის მახრა) სკოლაში. ჯამაგირი ექნება თვეში 100 მან. ბინა, მოსამსახურე და შეშა უფასოთ. მსურველმა თხოვნა უნდა წარუდგინეს 25 ოქტომბრამდე.

შაბათს 15 ამ თვეს საღამოს 9 საათზე თბილისში მიწის ძვრა ყოფილა. მიწა ძრულა აგრეთვე ძირულაში, იგდირში და აშტარაკში.

სოფელა. 18 ოქტომბერს ხოლორით ავთა ვახთა და თავის ბინაზე იქნა დატოვებული, გელათის ქუჩა, საკუთარ სახლში სიმონ ჩიკვაშვილი, ებრაელი 40 წლისა.

ქუთაისში ამ ჟამათ სოფლებიდან შემოტანილი ურემი შეშა ფასობს 10მ-დან 14 მ-დე.

გუშინ ქალაქის სანიტარულმა კომისიამ დათვალიერა თბილისის ქუჩაზე, საღურის მახლობლად, მრავალი საჩაიები, სასაღმრთოები და საკანდიტროები, რომლებშიც აღმოაჩინა დიდი უსუფთაობა და ბევრი მათგანი დროებით დაკეტა.

სანიტარულმა კომისიამ ანტისანიტარულ მდგომარეობისათვის გელათის ქუჩაზე ოქმი შეუდგინა შემდეგ პირთ: მიხეილ რიჩინა-შვილს, დებორა შაშუაშვილს, არონ ციკიაშვილს, აბეშა ბინიაშვილს, ისხაკ ბინიაშვილს, მანუაშ და გაბრიელ მოშიაშვილს, მოშია რიჩინა-შვილს, ოსსებ რიჩინა-შვილს, ბინო შაშუაშვილს ყოზო შაშუაშვილს, ელო ხანანაშვილს, ისხაკ ბათიაშვილს. აბრამ ციკიაშვილს, შალომ რიჩინა-შვილს, აბრამ ციკიაშვილს, საფირჩხიაზე, ვახტანგ კეკუას. მიხეილის ქუჩაზე რაფეელ რიჩინა-შვილს.

რადგან ამ ჟამათ ქუთაისის ციკხლის მაქრობელ რაზმს არ გააჩნია ცხენის საკვები ქერი და თივა და მისი შექმნის იმედი ადგილობრივ არ არის ამის გამო ქუთაისის პოლიციის ზედამხედველი სთხოვს გუბერნატორის კანცელარიას იშუამდგომლოს საინტენდანტსოში რომ ნება დართოს იმ სამი ვაგონი თვის და ორი ვაგონი ქერის მოტანისა, რომელიც შექმნილი არის ქალაქ გორში.

